

V zadevi Bitenc proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat v sestavi:

Angelika Nußberger, *predsednica*,

Boštjan M. Zupančič,

Helena Jäderblom, *sodnika*,

in Stephen Phillips, *namestnik sodnega tajnika oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 7. januarja 2014,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 34747/06) proti Republiki Sloveniji, ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 16. avgusta 2006 vložila slovenska državljanka Marženka Bitenc (v nadaljnjem besedilu: pritožnica).

2. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopal njen zastopnik.

3. Vlada je bila o pritožbi obveščena 8. aprila 2013.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

1. Glavni postopek

4. Pritožnica je bila rojena leta 1950 in živi v Ljubljani.

5. 8. oktobra 1993 je pritožnica po začasni odstranitvi z dela proti svojemu delodajalcu podjetju D. sprožila tožbeni postopek pred Delovnim in socialnim sodiščem v Ljubljani.

6. Decembra 1993 je pritožnica po dokončni odpustitvi z dela proti D. sprožila dodatni tožbeni postopek pred Delovnim in socialnim sodiščem v Ljubljani. Tožbi sta bili združeni.

7. 8. decembra 1995 je Delovno in socialno sodišče v Ljubljani ugodilo tožbi pritožnice v zvezi z začasno odstranitvijo in dokončno odpustitvijo z dela ter delno zavrnilo tožbo pritožnice zoper odločitev podjetja D., ki je od pritožnice zahtevalo plačilo odškodnine. Podjetje D. se je pritožilo.

8. 29. maja 1997 je Višje delovno in socialno sodišče potrdilo sklep o zavrnitvi tožbe pritožnice zoper odločitev o plačilu odškodnine in razveljavilo sklep o potrditvi tožbe pritožnice ter zadevo vrnilo v ponovno odločanje sodišču na prvi stopnji.

9. 11. septembra 1998 je Delovno in socialno sodišče v Ljubljani ugodilo pritožbi pritožnice zoper odpustitev z dela in podjetju D. odredilo plačilo preostalih plač pritožnici za obdobje od datuma odpustitve z dela do izdaje odločbe ter zavrnilo tožbo proti začasni odstranitvi. Podjetje D. se je pritožilo.

10. 6. maja 1999 je Višje delovno in socialno sodišče zavrnilo pritožbo tožene stranke.

11. 12. avgusta 1999 je pritožnica pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani sprožila izvršilni postopek proti podjetju D. na podlagi pravnomočne sodbe, ki je bila izdana v postopku na delovnem sodišču glede plačila 4.931.874 SIT.

12. 18. oktobra 1999 je Okrajno sodišče v Ljubljani izdalo sklep o izvršbi proti podjetju D. Podjetje D. je vložilo ugovor.

13. 5. aprila 2000 je Višje sodišče v Ljubljani zavrnilo ugovor podjetja D. in potrdilo sklep o izvršbi. Sklep o izvršbi je postal pravnomočen.

14. 18. julija 2000 je Okrajno sodišče v Ljubljani sklep o izvršbi poslalo v izvršitev Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet.

15. 25. septembra 2000 je Okrožno sodišče v Ljubljani sprejelo sklep o uvedbi stečajnega postopka v podjetju D.

16. 18. novembra 2000 je pritožnica v stečajni postopek vložila preostale zahtevke proti podjetju D., vključno z zahtevki, ki so bili predmet izvršilnega postopka.

17. 19. decembra 2000 je Okrožno sodišče v Ljubljani v stečajnem postopku priznalo zahtevke pritožnice, razen zahtevka za plačilo odpravnine.

18. 9. februarja 2001 je pritožnica pred Delovnim in socialnim sodiščem v Ljubljani sprožila postopek zaradi plačila odpravnine.

19. 6. marca 2001 je Okrajno sodišče v Ljubljani odložilo postopek izvršbe zaradi trajajočega stečajnega postopka.

20. 9. aprila 2001 je Delovno in socialno sodišče v Ljubljani izdalo ugotovitveno zamudno sodbo in priznalo zahtevek pritožnice glede plačila odpravnine.

21. 16. septembra 2005 je Okrožno sodišče v Ljubljani končalo stečajni postopek in odredilo izbris podjetja D. iz sodnega registra družb. Pritožnica iz stečajnega premoženja ni prejela nobenega plačila.

22. 30. septembra 2005 je bilo obvestilo o končanem stečajnem postopku in izbrisu podjetja D. iz registra družb objavljeno v Uradnem listu.

23. Po navedbah pritožnice sama vse do 3. maja 2006, ko je imela vpogled v spis, ni vedela, da je bil stečajni postopek končan in da je bilo podjetje D. izbrisano iz registra družb. Po tem odkritju je Okrožno sodišče v Ljubljani zaprosila za kopijo sodne odločbe z dne 16. septembra 2005 in jo prejela 12. maja 2006.

24. 11. aprila 2011 je Okrajno sodišče v Ljubljani ustavilo postopek izvršbe zaradi končanega stečajnega postopka in izbrisa podjetja D. iz sodnega registra družb.

2. *Postopek po Zakonu o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja iz 2006 ("zakon iz 2006")*

25. 17. septembra 2010 je bila vlada obveščena o pritožbi. Pozvana je bila, da sporoči, ali bo 25. člen zakona iz leta 2006 veljal za obravnavano zadevo, kar bi pritožnici omogočilo uporabo domačega poravnalnega postopka pred Državnim pravobranilstvom.

26. Nato je vlada 3. februarja 2011 navedla, 25. člen zakona iz 2006 v obravnavani zadevi ne bo uporabljen, ker je bila po njenem mnenju pritožba vložena zunaj določenega šestmesečnega roka. Vlada je zato zavrnila, da se pritožnici ponudi predlog za poravnavo po 25. členu zakona iz leta 2006.

II. UPOŠTEVANI DOMAČA ZAKONODAJA IN PRAKSA

27. Za upoštevano domačo zakonodajo glej sodbo *Lukenda proti Sloveniji* (št. 23032/02, 6. oktober 2005); *Grzinčič proti Sloveniji*, št. 26867/02, 38.–48. odstavek; *Sedminek proti Sloveniji*, št. 9842/07, 31.–33. odstavek, 24. oktober 2013.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

28. Pritožnica se je pritožila, da trajanje postopka ni bilo v skladu z zahtevo po "razumnem roku" iz prvega odstavka 6. člena konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče."

29. Pritožnica se je tudi pritožila, da so bila razpoložljiva pravna sredstva pri predolgotrajnih postopkih v Sloveniji neučinkovita. 13. člen konvencije se glasi:

"Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti."

A. Sprejemljivost

1. Upoštevanje šestmesečnega roka

30. Vlada je vložila ugovor in trdila, da je bila pritožba vložena po izteku šestmesečnega roka. Prav tako je trdila, da bi se tudi, če bi postopek izvršbe trajal vse do 11. aprila 2011, ta postopek *de facto* končal ob koncu stečajnega postopka in je treba zaradi tega šestmesečni rok izračunati na podlagi datuma objave obvestila o koncu stečajnega postopka v Uradnem listu, ki je 30. september 2005.

31. Sodišče meni, da se je v tej zadevi odločanje o pritožničnih "civilnih pravicah" v smislu prvega odstavka 6. člena konvencije začelo v postopku pred delovnim sodiščem ter nadaljevalo v postopku izvršbe in stečajnem postopku (glej *Di Pede proti Italiji*, 26. september 1996, 22. odstavek, *Poročila o sodbah in sklepih 1996-IV*; *Sukobljević proti Hrvaški*, št. 5129/03, 37. odstavek, 2. november 2006). Zaradi tega sklep o koncu postopka izvršbe upošteva kot dokončno odločitev za namen prvega odstavka 35. člena konvencije (glej *Silva Pontes proti Portugalski*, 23. marec 1994, 33. odstavek, serija A št. 286-A)

32. Ugovor vlade glede nesprejemljivosti pritožb na podlagi pravila šestih mesecev je zato treba zavrniti.

2. Izčrpanje domačih pravnih sredstev

33. Vlada je tudi trdila, da tudi, če bi Sodišče presodilo, da je bila pritožba vložena v šestmesečnem roku, pritožnica nikakor ni izčrpala vseh domačih pravnih sredstev v zvezi z zgornjo pritožbo, saj je postopek izvršbe tekел še po 1. januarju 2007, ko je bil zakon iz leta 2006 že uveljavljen.

34. Sodišče ugotavlja, da izvršilni postopek, čeprav je ta nadaljevanje predhodnega postopka pred delovnim sodiščem in stečajnega postopka, vseeno pomeni posebno fazo postopka glede pravnih sredstev, ki so na voljo v zvezi s pritožbami zaradi nepotrebne odlašanja. V zvezi s tem Sodišče poudarja, da je pred tem ocenilo učinkovitost pravnih sredstev v zadevah proti Sloveniji z razlikovanjem različnih faz postopka ali sklopov postopka (glej *Sirc proti Sloveniji*, št. 44580/98, 166.–178. odstavek, 8. april 2008; *Blekić proti Sloveniji* (sklep), št. 14610/02, 72.–85. odstavek; *Robert Lesjak proti Sloveniji*, št. 33946/03, 40.–53. odstavek, 21. julij 2009; *Beguš proti Sloveniji*, št. 25634/05, 27.–31. odstavek, 15. december 2011).

35. Sodišče ugotavlja, da se je postopek pred delovnim sodiščem končal 6. maja 1999 in stečajni postopek 16. septembra 2005, torej pred začetkom izvajanja zakona iz leta 2006. Ugotavlja tudi,

da so bili ugovori in utemeljitve vlade v zadevah, ki so vključevale postopke, končane pred začetkom izvajanja zakona iz leta 2006, zavrtni že v predhodnih primerih (glej zadevo *Grzinčič*, navedeno zgoraj, 75.–76. odstavek) in ne vidi razloga, da bi v tej zadevi sprejelo drugačen sklep.

36. Na drugi strani Sodišče glede postopka izvršbe ugotavlja, da se je ta nadaljeval po začetku veljavnosti zakona iz 2006. Ob pomanjkanju kakršnih koli verodostojnih dokazov o tem, zakaj naj bi bila pravna sredstva, ki jih določa zakon iz leta 2006, neučinkovita (glej *Blekić*, navedeno zgoraj, 31. odstavek), Sodišče ugotavlja, da je treba ta del pritožbe zavrtni zaradi neizčrpanja domačih pravnih sredstev v skladu s prvim in četrtem odstavkom 35. člena konvencije.

3. Sklep

37. Sodišče ugotavlja, da pritožbi glede postopka pred delovnim sodiščem in stečajnega postopka nista očitno neutemeljeni v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije. Nesprejemljivi nista niti iz katerih koli drugih razlogov. Torej ju je treba razglasiti za sprejemljivi.

B. Utemeljenost

1. 6. člen

38. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 28. junija 1994, ko je konvencija začela veljati za Slovenijo, in se končalo 16. septembra 2005, ko je bil končan stečajni postopek. Postopek je torej na treh stopnjah sodišča trajal enajst let in tri mesece.

39. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presojati glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve ter ravnanje pritožnice in ustreznih organov, pa tudi, kakšen je bil pomen zadeve za pritožnico v sporu (med številnimi drugimi zadevami glej *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII). Sodišče tudi poudarja, da je pri delovnih sporih potrebna posebna skrbnost (glej *Ruotolo proti Italiji*, sodba z dne 27. februarja 1992, serija A, št. 230-D, str. 39, 17. odstavek; *Bauer proti Sloveniji*, št. 75402/01, 19. odstavek, 9. marec 2006).

40. Pri presoji razumnosti časa, ki je pretekel od začetka veljavnosti konvencije za Slovenijo, je treba upoštevati takratno stanje postopka. V zvezi s tem Sodišče poudarja, da je v zadevnem času postopek tekel že devet mesecev.

41. Sodišče ob upoštevanju okoliščin zadeve in svoje predmetne sodne prakse (glej *Žolger proti Sloveniji*, št. 75688/01, 17.–19. odstavek, 30. marec 2006; *Puž proti Sloveniji*, št. 76199/01, 20.–22. odstavek, 30. marec 2006, *Cekuta proti Sloveniji*, št. 77796/01, 19.–21. odstavek, 6. april 2006) ter ob pomanjkanju argumentov vlade glede zgoraj navedenih meril meni, da je postopek v tej zadevi trajal predolgo in da ni bila izpolnjena zahteva po "razumnem času".

42. Zato je bil kršen prvi odstavek 6. člena.

2. 13. člen

43. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za domnevno kršitev zahteve po prvem odstavku 6. člena, po katerem mora biti zadeva obravnava v razumnem roku (glej *Kudla proti Poljski* [VS], št. 30210/96, 156. odstavek, ESČP 2000-XI).

44. Sodišče glede na svoje ugotovitve v zadevah *Lukenda proti Sloveniji* (navedeno zgoraj, 84.–88. odstavek) in *Ribič proti Sloveniji* (št. 20965/03, 73.–42. odstavek, 19. oktober 2010) meni, da je bil pri obravnavani zadevi kršen 13. člen, saj v domači zakonodaji ni bilo pravnega sredstva, s

katerim bi lahko pritožnica dosegla odločitev sodišča, ki bi potrdila njeno pravico do obravnave zadeve v razumnem roku, kakor to določa prvi odstavek 6. člena.

II. ZATRJEVANA KRŠITEV 14. ČLENA KONVENCIJE

45. Nazadnje se je pritožnica pritožila po 14. členu konvencije, da je bila diskriminirana zaradi svoje invalidnosti.

46. Po proučitvi navedenega očitka Sodišče glede na vse razpoložljivo gradivo, in kolikor so očitane zadeve v njegovi pristojnosti, ugotavlja, da te ne kažejo, da bi bil kršen 14. člen, na katerega se je sklicevala pritožnica. To pomeni, da je očitek očitno neutemeljen in ga je treba zavrniti v skladu s točko a tretjega odstavka in četrtem odstavkom 35. člena konvencije.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

47. 41. člen konvencije določa:

"Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje."

A. Škoda

48. Pritožnica je zahtevala 10.000 EUR za nepremoženjsko škodo.

49. Vlada je njen zahtevek izpodbijala.

50. Sodišče meni, da je pritožnica imela nepremoženjsko škodo. Po načelu pravičnosti ji na tej podlagi prisoja 8.000 EUR.

B. Stroški

51. Pritožnica ni vložila zahtevka v zvezi s stroški postopka pred Sodiščem. Zaradi tega Sodišče na tej podlagi ne prisoja ničesar.

C. Zamudne obresti

52. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba glede predolgega trajanja postopka pred delovnim sodiščem in stečajnega postopka ter učinkovitosti pravnih sredstev v zvezi s tem sprejemljiva, preostali del pritožbe pa nesprejemljiv;
2. *razsoja*, da sta bila kršena prvi odstavek 6. člena in 13. člen konvencije;
3. *razsoja*,
  - (a) da mora tožena država v treh mesecih pritožnici za nepremoženjsko škodo plačati 8.000 EUR (osem tisoč evrov) in morebitni davek;

b) da se za navedeni znesek od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 30. januarja 2014 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Stephen Phillips
namestnik sodnega tajnika

Angelika Nußberger
predsednica